

KARTA PRZEDMIOTU NA ROK AKADEMICKI 2020/2021

INFORMACJE OGÓLNE	
-------------------	--

1. Nazwa przedmiotu kształcenia	Socjologia zdrowia i niepełnosprawności						
2. Nazwa jednostki prowadzącej moduł (należy wskazać nazwę zgodnie ze Statutem PSW)	Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych
Zakład Socjologii						
3. Grupa treści kształcenia	(moduł może być realizowany w ramach treści kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, specjalnościowego lub innego) kierunkowego						
4. Typ przedmiotu	(obowiązkowy, do wyboru) obowiązkowy						
5. Poziom studiów	stopnia I						
6. Liczba punktów ECTS	2						
7. Poziom przedmiotu	(podstawowy, średnio-zaawansowany, zaawansowany) średnio-zaawansowany						
8. Rok studiów, semestr	II rok, semestr III-zimowy						
9. Liczba godzin w semestrze	Wyk.	Ćw.	L*	Prj.	Pbn.	Zp.	Pr.
	15	15					
10. Język wykładowy:	polski						
11. Wykładowca (wykładowcy) (imię i nazwisko, stopień naukowy oraz adres e-mailowy wykładowcy/wykładowców prowadzących zajęcia)	Dorota Tomczyszyn, dr						

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE	
------------------------	--

12. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z socjologii ogólnej.

Wiedza dotycząca zdrowego stylu życia.
--

13. Cele przedmiotu	
13.1. Cele ogólne (zakresy tematyczne)	13.2. Cele szczegółowe (cele nauczania)

C1	Celem zajęć będzie wprowadzenie studentów w podstawowe problemy współczesnej socjologii zdrowia, przedstawienie socjologii zdrowia jako subdyscypliny socjologii.
----	---

C2 Zapoznanie z podstawową wiedzą o socjologicznych koncepcjach zdrowia i choroby, społecznych konsekwencji choroby i niepełnosprawności.

C3 Kształcenie umiejętności wskazywania typowych zachowań człowieka w roli chorego, człowieka z niepełnosprawnością.
--

C4 Kształcenie umiejętności określania postaw społecznych wobec śmierci i osób chorych.

C5 Budowanie świadomości znaczenia zdrowia w wymiarze jednostkowym i społecznym.

14. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	

Student, który zaliczył przedmiot:

odniesienie do
kierunkowych
efektów uczenia się

WIEDZA	
--------	--

EU01 zna w zaawansowanym stopniu wybrane koncepcje socjologii zdrowia, definiuje zdrowie w różnych jego wymiarach, posiada wiedzę na temat socjologii zdrowia jako subdyscypliny socjologii;	K_W02
EU02 zna w zaawansowanym stopniu tradycyjne i współczesne koncepcje zdrowia i choroby, społeczne konsekwencje niepełnosprawności, rozumie ich uwarunkowania;	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI	
EU03 potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu poprawnego analizowania zachowań człowieka chorego, postaw społecznych wobec osób chorych, postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnością. Interpretuje motywy i wzory działania człowieka chorego i umierającego. Potrafi zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji;	K_U02, K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
EU04 posiada świadomość ważności zdrowia w wymiarze jednostkowym i społecznym, wpływu różnych czynników na zdrowie własne i innych;	K_K08
15. Treści programowe	
Forma zajęć - wykłady	
Relacje między socjologią a socjologią zdrowia. Przedmiot socjologii zdrowia. Prekursorzy, przyczyny powstania socjologii zdrowia. Socjologiczne koncepcje zdrowia: • definiowanie zdrowia • wielowymiarowe ujęcie zdrowia • społeczny wymiar zdrowia • dynamiczny model zdrowia. Socjologiczne koncepcje choroby: • model choroby • cechy choroby jako roli społecznej wg Pearsona • choroba jako dewiacja, • teoria naznaczenia społecznego w interpretacji choroby • choroba jako źródło zależności. Zachowania w zdrowiu i chorobie: • zachowania w zdrowiu: zachowania związane z samoopieką, zachowania antyzdrowotne, zachowania w stanie złego samopoczucia • zachowania w chorobie: zachowania w roli chorego. Pojęcie niepełnosprawności w ujęciu tradycyjnym i współczesnym. Porównanie definiowania osób niepełnosprawnych przez pedagogów, socjologów, w świetle Ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Historyczne uwarunkowania postaw wobec niepełnosprawnych. Przykłady postaw wobec osób niepełnosprawnych w różnych epokach, działanie instytucji religijnych, społecznych, państwowych pomagających osobom z niepełnosprawnością dawniej i dzisiaj. Raport badawczy dotyczący funkcjonowanie dzieci niepełnosprawnych na świecie.	

Relacje pacjent-pracownik służby zdrowia:

- komunikacja z pacjentem
- modele komunikacji
- funkcje, bariery społeczne w komunikacji pracownika służby zdrowia z pacjentem.

Forma zajęć - ćwiczenia

Zapoznanie ze specyfiką przedmiotu, podanie zagadnień, literatury.

Społeczno-indywidualne konsekwencje choroby i niepełnosprawności:

- konsekwencje choroby w ujęciu indywidualnym:
- zmiany w rolach i pozycji społecznej człowieka chorego
- zmiany w obrazie siebie.

Społeczne konsekwencje choroby i niepełnosprawności:

- konsekwencje dla rodziny, zmiany w funkcjach rodziny spowodowane chorobą , relacje rodzina-osoba zależna od pomocy i opieki, relacje w rodzinach seniorów
- konsekwencje choroby w relacjach pozarodzinnych
- relacje: rodzina a osoba zależna od pomocy i opieki
- postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, rola wsparcia rodziny.

Śmierć i umieranie jako zjawiska społeczne Postawy społeczne wobec śmierci:

- śmierć w szpitalu i w domu; tradycja i współczesność
- rodzina w obliczu śmierci
- relacje między umierającym a rodziną.

Demograficzno-społeczne zróżnicowanie zachowań w zdrowiu i chorobie:

- płeć i wiek a zdrowie
- stan cywilny a zdrowie
- miejsce zamieszkania a zdrowie
- pozycja społeczno-ekonomiczna a zdrowie
- wykształcenie a zdrowie
- sytuacja materialna a zdrowie.

Badania społeczne związane z promocją zdrowia i rolami społecznymi w chorobie - przegląd artykułów w czasopismach naukowych.

16. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. wykład
2. dyskusja
3. objaśnienie i prezentacja multimedialna
4. teksty źródłowe - analiza
5. konsultacje
6. pozyskiwanie danych z zewnątrz

17. Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)

- F1. obecność na zajęciach
- F2. analiza artykułu w czasopiśmie naukowym
- F3. aktywność na zajęciach

P1. pisemne zaliczenie	
18. Obciążenia pracą studenta	
forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem**	35
Przygotowanie się do zajęć	5
Przygotowanie analizy artykułu z czasopisma naukowego	5
Przygotowanie się do zaliczenia końcowego	5
SUMA	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2
19. Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1) Socjologia i antropologia medycyny w działaniu, red. W. Piątkowski, B. Płonka-Sowa, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2008.	
2) Środowiskowe zagrożenia zdrowia w społeczeństwie, red. M. Marć, M. Binkowska-Bury, P. Januszewicz, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2016.	
3) I. Taranowicz, Zdrowie i sposoby radzenia sobie z jego zagrożeniami: analiza socjologiczna, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2010.	
4) M. Kowalski, A. Gawęł, Zdrowie. Wartość. Edukacja, Impuls, Kraków 2007.	
5) Zdrowie i choroba, red. J. Barański, W. Piątkowski, Oficyna Wydawnicza Atut, Wrocław 2002.	
6) Zdrowie, choroba, społeczeństwo; studia z socjologii medycyny, red. W. Piątkowski, UMCS, Lublin 2004.	
7) I. Tatarkiewicz, A. Majcrowska, Z. Kawczyńska-Butrym, Elementy socjologii dla pielęgniarek, Wyd. Czelej, Lublin 2000.	
8) B. Tobiasz-Adamczyk, Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Wyd. UJ, Kraków 2000.	
9) Czasopisma naukowe o tematyce zdrowotnej, np. „Health Problems of Civilization” - wybór artykułów.	
Literatura uzupełniająca:	
1) D. Tomczyszyn, A. Pańczuk, Leszek Solecki, Ograniczenia w codziennych czynnościach spowodowane bólami krzyża rolników indywidualnych z północnej Lubelszczyzny, „Rozprawy Społeczne”, 2017/4, Tom 11.43-49.	
2) D. Tomczyszyn, Rola matki w rodzinie z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną, PSW, Biała Podlaska 2015.	
3) M. Sygit, Zdrowie publiczne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.	
4) Wybrane problemy osób starszych, red. A. Nowicka, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2010.	
20. Formy oceny - szczegóły	
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną.	
<u>Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:</u>	
- uzyskanie pozytywnych ocen częściowych za aktywny udział w zajęciach (wypowiedzi, przygotowanie do zajęć, zaangażowanie studenta podczas zajęć);	
- przygotowanie i przedstawienie analizy artykułu z czasopisma naukowego	
Ocenę końcową z ćwiczeń stanowi średnia arytmetyczna z wszystkich uzyskanych ocen.	
<u>Podstawą zaliczenia wykładów</u> jest pozytywna ocena z kolokwium pisemnego. Czas trwania 45 min, pytania problemowe/opisowe. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest napisanie więcej niż 50% poprawnych wypowiedzi.	

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnych ocen z wyżej wymienionych zadań.
21. Inne przydatne informacje o przedmiocie
1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji.
2. Zajęcia odbywać się będą w PSW w Białej Podlaskiej.
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć.
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem.

*L – laboratorium (w przypadku zajęć z języka obcego oznacza lektorat)

** Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia **oraz konsultacje**